

Dolina - Glavičice - Istraživanje groblja pod tumulima s kraja kasnoga brončanog doba

---

Ložnjak Dizdar, Daria; Dizdar, Marko; Mihaljević, Marija

Source / Izvornik: **Annales Instituti Archaeologici, 2018, XIV, 46 - 50**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:291:340964>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported](#)/[Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-27**

INSTITUT ZA
ARHEOLOGIJU

Repository / Repozitorij:

[RIARH - Repository of the Institute of archaeology](#)

Annales

Instituti

Archaeologici

XIV - 2018

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
http://www.iarh.hr

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršna urednica/Desk editor

Katarina Botić

Tehnička urednica/Technical editor

Katarina Botić

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc, Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minchreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Katarina Botić

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institute of archaeology, Zagreb 2018.

Annales Instituti Archaeologici uključeni su u indeks/
Annales Instituti Archaeologici are included in the index:
Clarivate Analytics services - Emerging Sources Citation Index

Ovaj rad licenciran je pod Creative Commons Attribution By 4.0 međunarodnom licencom /
This work is licenced under a Creative Commons Attribution By 4.0 International Licence

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9**   **Siniša Krznar**
Andrea Rimpf
- Rezultati istraživanja lokaliteta Ilok – Krstbajer
- 13**   **Anita Rapan-Papeša**
Andrea Rimpf
Marko Dizdar
- Rezultati zaštitnih istraživanja kasnoavarskog groblja Šarengrad – Klopare 2017. godine
- 20**   **Marko Dizdar**
- Rezultati istraživanja nalazišta Sotin – Zmajevac u Hrvatskome Podunavlju
- 28**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Gorana Kušić
- Sotin – Srednje polje – Istraživanje višeslojnoga nalazišta u Podunavlju 2017.
- 34**   **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Preliminarni rezultati arheološkoga istraživanja u Batini 2017. godine
- 40**   **Katarina Botić**
Kornelija Minichreiter
- Slavonski Brod – Galovo, arheološka istraživanja 2017.
- 46**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marija Mihaljević
- Dolina – Glavičice – Istraživanje groblja pod tumulima s kraja kasnoga brončanog doba
- 51**   **Saša Kovačević**
- Arheološka istraživanja lokaliteta Nova Bukovica – Sjenjak tijekom 2017.
- 54**   **Juraj Belaj**
- Prva arheološka istraživanja lokaliteta Stari grad u Pakracu godine 2017.

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9**   **Siniša Krznar**
Andrea Rimpf
- Research results from Ilok – Krstbajer site*
- 13**   **Anita Rapan-Papeša**
Andrea Rimpf
Marko Dizdar
- Results of the rescue excavation on the Late Avar cemetery on the site Šarengrad – Klopare in 2017*
- 20**   **Marko Dizdar**
- Research results of the Sotin – Zmajevac Site in the Croatian Danube Region*
- 28**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Gorana Kušić
- Sotin – Srednje polje – Research of multilayer site in the Danube Region in 2017*
- 34**   **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Preliminary results of archaeological research in Batina in 2017*
- 40**   **Katarina Botić**
Kornelija Minichreiter
- Slavonski Brod – Galovo, archaeological research in 2017*
- 46**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marija Mihaljević
- Dolina – Glavičice – Research of the tumulus cemetery from the end of the Late Bronze Age*
- 51**   **Saša Kovačević**
- Archaeological research of Nova Bukovica – Sjenjak site during 2017*
- 54**   **Juraj Belaj**
- First archaeological excavations of the Stari Grad site in Pakrac in 2017*

61 Marko Dizdar Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2017. godini	61 Marko Dizdar <i>Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2017</i>
65 Tajana Sekelj Ivančan Nastavak istraživanja talioničke radionice i naselja na lokalitetu Hlebine – Velike Hlebine	65 Tajana Sekelj Ivančan <i>Continuation of excavation at the smelting workshop and settlement at the site of Hlebine – Velike Hlebine</i>
72 Saša Kovačević Arheološko istraživanje prapovijesnog lokaliteta Jalžabet – Bistričak u 2017. godini i Kamp Hrvatska projekta „Iron-Age-Danube“ INTERREG DTP	72 Saša Kovačević <i>Archaeological research of prehistoric Jalžabet – Bistričak site in 2017 and Camp Croatia of the project “Iron-Age-Danube” INTERREG DTP</i>
76 Saša Kovačević Arheološka istraživanja prapovijesnog lokaliteta Jalžabet – Carev jarek, sezona 2017.	76 Saša Kovačević <i>Archaeological research of prehistoric site Jalžabet – Carev jarek, season 2017</i>
80 Branko Mušič Tatjana Tkalčec Barbara Horn Igor Medarić Petra Basar Geofizička istraživanja na arheološkome nalazištu Osijek Vojakovački – Mihalj u 2017. godini	80 Branko Mušič Tatjana Tkalčec Barbara Horn Igor Medarić Petra Basar <i>Geophysical research at Osijek Vojakovački – Mihalj site in 2017</i>
88 Tatjana Tkalčec Nastavak arheološko-konzervatorskih radova na kuli burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2017. godine	88 Tatjana Tkalčec <i>Continuation of archaeological and conservation works on the keep of the Vrbovec Castle in Klenovec Humski in 2017</i>
92 Tatjana Tkalčec Sondažna arheološka istraživanja oko Kule Zrinski i Dvora Patačić u središnjem gradskom parku u Vrbovcu 2017. godine	92 Tatjana Tkalčec <i>Probe archaeological excavations around the Zrinski Tower and Patačić Palace in the central town park in Vrbovec in 2017</i>
110 Juraj Belaj Sebastijan Stingl Arheološka istraživanja crkve Sv. Martina u Prozorju 2017. godine	110 Juraj Belaj Sebastijan Stingl <i>Archaeological research of the St. Martin's Church in Prozorje in 2017</i>
115 Ana Konestra Enrico Cirelli Bartul Šiljeg Gaetano Benčić Istraživanje bedema, crkvenoga sklopa i kasnoantičkih pregradnji na lokalitetu Stancija Blek (Tar) u 2017. godini	115 Ana Konestra Enrico Cirelli Bartul Šiljeg Gaetano Benčić <i>Research of the fortifications, church complex and Late Antique re-adaptations on the Stancija Blek (Tar) site in 2017</i>

121 Ana Konestra
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić
Kamil Rabięga

Terenski pregledi, geofizička i sondažna istraživanja projekta „Arheološka topografija otoka Raba“ u 2017. godini

121 Ana Konestra
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić
Kamil Rabięga

Field reconnaissance, geophysical survey and trial excavations within the project “Archaeological topography of the island of Rab” in 2017

127 Kristina Jelinčić Vučković
Emmanuel Botte

Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču, 2017. godine

127 Kristina Jelinčić Vučković
Emmanuel Botte

Archaeological excavation on the Novo Selo Bunje site on the island of Brač, 2017

136 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2017. godine

136 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay on the island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2017

Terenski pregledi

142 Ivan Valent
Siniša Krznar
Tatjana Tkalčec
Tajana Sekelj Ivančan

Terenski pregled koprivničke i đurđevačke Podravine

142 Ivan Valent
Siniša Krznar
Tatjana Tkalčec
Tajana Sekelj Ivančan

Field survey of the Koprivnica and Đurđevac part of the River Drava Basin

148 Ana Konestra
Vedrana Glavaš
Asja Tonc
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić

Kulturni krajolik Velebita – Terenski pregledi na području Podvelebitskoga primorja u 2017. godini

148 Ana Konestra
Vedrana Glavaš
Asja Tonc
Paula Androić Gračanin
Nera Šegvić

Cultural landscape of the Velebit – Field surveys of the Sub-Velebit coast in 2017

Eksperimentalna arheologija

154 Tajana Sekelj Ivančan

Eksperimentalno taljenje željezne rude i razgradnja korištene talioničke peći

Experimental Archaeology

154 Tajana Sekelj Ivančan

Experimental smelting of iron ore and dismantling of the utilized smelting furnace

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

162-173

Additional scientific activity of the Institute

162-173

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Ilok – Krstbajer
2. Šarengrad – Klopare
3. Sotin – Zmajevac
4. Sotin – Srednje polje
5. Batina – Sredno
6. Slavonski Brod – Galovo
7. Dolina – Glavičice
8. Nova Bukovica – Sjenjak
9. Pakrac – Stari grad
10. Zvonimirovo – Veliko polje
11. Hlebine – Velike Hlebine

12. Jalžabet – Bistričak
13. Jalžabet – Carev jarek
14. Osijek Vojakovački – Mihalj
15. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
16. Vrbovec – središnji gradski park (Dvor Patačić i Kula Zrinski)
17. Prozorje – crkva sv. Martina
18. Tar – Stancija Blek
19. Rab – Lopar
20. Brač – Novo selo Bunje
21. Sveti Klement – Soline

Dolina – Glavičice – Istraživanje groblja pod tumulima s kraja kasnoga brončanog doba

Dolina – Glavičice – Research of the tumulus cemetery from the end of the Late Bronze Age

Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Marija Mihaljević

Primljeno/Received: 06. 04. 2018.
Prihvaćeno/Accepted: 20. 04. 2018.

U listopadu 2017. godine provedena su arheološka istraživanja u Dolini na položaju Glavičice, gdje su istraženi tumul 10 kao i probna sonda na pretpostavljenom položaju ravnoga groblja. U tumulu 10 otkriveni su ostaci opljačkanoga groba 1 te ostatak groba 2, pri čemu su tijekom istraživanja dokumentirani i tragovi aktivnosti tijekom pogrebnih rituala provedenih prije podizanja zemljanoga humka. U probnoj sondi nisu pronađeni tragovi arheoloških cijelina, osim malobrojnih keramičkih ulomaka prikupljenih u sloju humusa.

Ključne riječi: Dolina, groblje, tumuli, kasno brončano doba, Posavina
Key words: Dolina, cemetery, tumuli, Late Bronze Age, Sava Valley

U razdoblju od 02. do 31. listopada 2017. godine provedena su arheološka istraživanja na položaju Glavičice u Dolini (općina Vrbje, Brodsko-posavska županija), financirana od strane Ministarstva kulture RH, a prema Rješenju Konzervatorskoga odjela u Slavanskom Brodu. Istraživanja je proveo Institut za arheologiju u suradnji s Gradskim muzejom Nova Gradiška.

Arheološka iskopavanja u Dolini provode se u kontinuitetu od 2009. godine gdje su u terenskim pregledima locirani naselje iz kasnoga brončanog doba na položaju Babinge Grede te groblje pod tumulima na položaju Glavičice koje se datira u kraj kasnoga brončanog i na početak starijega željeznog doba. U razdoblju od 2009. do 2014. istraživano je groblje pod tumulima te potencijalna pozicija ravnoga groblja na susjednom položaju Draganje. Do sada su na položaju Glavičice istraženi tumuli 8, 6, 11, 9, 5, 12 i 13. U kampanjama 2015. i 2016. godine provedena su istraživanja sonde 1 na položaju kasnobrončano-dobnoga naselja Babine Grede. U dosad istraženim tumulima otkriveni su nalazi koji se mogu datirati u razdoblje kraja kasnoga brončanog doba i početak željeznoga doba. Radi se o paljevinskim grobovima pod zemljanim humcima. U pojedinom tumulu pronađena su najviše dva groba. Najmlađe istraženi je tumul 6 s nalazom dvopetljaste željezne fibule (Mihaljević, Ložnjak Dizdar 2015). Rezultati dosad provedenih arheoloških istraživanja na naselju i

groblju ukazuju na intenzivno naseljavanje tijekom mlađe faze kasnoga brončanog doba, pri čemu se istraženi dio naselja datira u 11. do 10. st. pr. Kr., a groblje pod tumulima od 9. do u 8. st. pr. Kr. (Ložnjak Dizdar et al. 2010; Ložnjak Dizdar, Gavranović 2014; Mihaljević, Ložnjak Dizdar 2015; Ložnjak Dizdar et al. 2015; 2016; 2017).

Na položaju Glavičice, koje je smješteno sjeverozapadno od naselja na Babinim Gredama, nalazi se groblje pod tumulima. Istraživanja 2017. godine bila su usmjerena na tumul 10 (sl. 1), dok je južno od tumula istražena sonda 6 dimenzija 67 x 1,80 m (sl. 2) radi provjere potencijalnoga položaja ravnoga groblja na koje su ukazivali rezultati magnetometrijskih istraživanja provedenih 2014. godine. Međutim, u sondi 6 nisu pronađeni nikakvi arheološki tragovi, osim nekoliko ulomaka kasnobrončano-dobne keramike u sloju humusa.

Tumul 10 smješten je u jugozapadnom dijelu skupine registriranih tumula na položaju Glavičice. S obzirom da se sjeverna polovica nasipa tumula 10 i 15 intenzivno obrađuje, prišlo se iskopavanju tumula 10 koji je u svom sjevernom dijelu dosta snižen, dok je u južnom dijelu očuvaniji budući da se taj dio tumula nalazi na zemljištu koje se ne obrađuje. Zbog toga je prvo raskrčen južni dio tumula koji je bio zarastao u nisku šikaru. Potom je tumul podjeljen na četvrtine sustavom križnih profila orijentacije sjever – jug, odnosno istok – zapad. Istražene su četvrti-

Sl. 1 Tumul 10 nakon istraživanja – pogled s istoka (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 1 Tumulus 10 after the excavation – a view from the east (photo: D. Ložnjak Dizdar)

Sl. 2 Sonda 6 nakon istraživanja (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 2 Trench 6 after the excavation (photo: D. Ložnjak Dizdar)

ne dimenzija 7 x 6,50 m; 6 x 5 m; 6 x 5,50 m; 6 x 6 m, pri čemu je na veličine četvrtina utjecalo snižavanje izvorne površine nasipa tumula. Uz središnje osi tumula istraženi su kontrolni rovovi širine 1 m kako bi se dokumentirali nasipi tumula u cijelosti.

Arheološkim iskopavanjem tumula 10 otkriveno je nekoliko slojeva – sloj recentnoga humusa SJ 88 sivosmede boje; sloj nasipa tumula SJ 89 od sivosmede pjeskovite zemlje ispod kojega je bio prvi sloj nasipa tumula SJ 94 od smeđe zemlje. Razina na kojoj su se zbivale pogrebne aktivnosti i na kojoj je počela konstrukcija tumula izdvojena je kao SJ 97 – sloj paljevine s garom, zatim spaljenim kostima, nalazima grumena rastaljene bronce te mjestimičnim ulomcima kasnobrončandobne keramike (sl. 4).

Većina arheoloških struktura u tumulu 10 zamijećena je u sjeverozapadnoj i jugozapadnoj četvrtini. U sjeverozapadnoj četvrtini uočeni su tragovi vrlo duboke jame SJ 93 ovalnoga obrisa čiji ukop je počinjao ispod sloja starijega humusa SJ 89 (sl. 3). Nakon praznjenja zapuna, uočeno je kako se radi o tragovima starije pljačke tumula. Prvotno je bio iskopan probni rov SJ 91 širine oko 0,60 m koji je položen po središnjem dijelu tumula (sl. 3). Pri dnu rova uočeni su intenzivni tragovi paljevine, zbog čega je vjerojatno u središnjem dijelu iskopana jama SJ 93. Uz rubove jame izdvojeni su tragovi sloja paljevine SJ 99 koji vjerojatno predstavlja ostatke groba 1 od kojega su sačuvani samo rubni dijelovi. Ipak, i u tome sloju pronađene su spaljene kosti kao i keramički ulomci, kojih je bilo i u zapunama probnoga rova SJ 91 te središnje jame SJ 93. S obzirom na sastav zapuna SJ 91 i SJ 93 kao i stratigrafiju nasipavanja tumula, pljačka se vjerojatno dogodila tijekom 19. stoljeća.

U sredini sjevernoga dijela tumula, dijelom ispod profila, u sloju SJ 97 otkriveni su *in situ* ulomci keramičkih posuda (sl. 4).

Ispod SJ 97 pronađeni su ostaci stupova SJ 106 i SJ 108 koji vjerojatno predstavljaju ostatke konstrukcije groba 1. Sjeverozapadno od groba 1 pronađena je još jedna manja jama SJ 104 koja nije sadržavala nalaze.

U jugozapadnoj četvrtini pronađen je pravokutni sloj paljevine SJ 100 (sl. 5), orijentacije istok – zapad, sličan grobu 1 otkrivenome u tumulu 11 (Ložnjak Dizdar, Mihaljević 2013). Među paljevinom bilo je ulomaka keramičkih posuda, spaljenih kostiju te ulomaka rastaljene bronce. Nakon uklanjanja paljevine, vidljivo je kako je sloj SJ 100 donesen te nasut, odnosno kako se ne radi o ostacima lomače *in situ* već vjerojatno o grobu 2. U sjeverozapadnom dijelu jugozapadne četvrtine tumula 10 pronađen je i ukop jame (SJ 102) koji je presjekao SJ 100 – grob 2 (sl. 5). U zapuni jame SJ 102 pronađeni su rijetki ulomci keramike i spaljene kosti. Ispod SJ 97 nalazila se zdravica.

Rezultati istraživanja tumula 10 potvrdili su dosadašnje spoznanje kako se među dosad istraženim tumulima mogu razlikovati različite konstrukcije grobova i tumula, što može predstavljati i kronološku odrednicu. U tumulu 10, slično kao i u tumulu 11 koji se nalazio u sjeverozapadnom dijelu skupine tumula, otkrivene su veće količine spaljenih kostiju i ugljena koji su doneseni s mjesta lomače te su formirani u pravokutni oblik prije nasipavanja tumula.

Pronađeni ostaci groba 1 iz tumula 10, koji je pljačkan, bili su položeni na istoj razini kao i grob 2, ali sjevernije. Ipak, na osnovi sačuvanih tragova, o konstrukciji tumula 10 sa sigurnošću nije moguće iznijeti više spoznaja. Vjerojatno su nakon polaganja spaljenih ostataka, zajedno s ulomcima keramičkih posuda te rastaljene

Sl. 3 Zapuna ukopa kanala SJ 91 i zapuna ukopa jame SJ 93 prokopanih radi pljačke tumula 10 (snimio: M. Dizdar)

Fig. 3 Filling of trench SU 91 and filling of a pit SU 93 excavated during the robbery of tumulus 10 (photo: M. Dizdar)

Sl. 4 Ostaci keramičkih posuda *in situ* u sloju SJ 97 – sjeverozapadna četvrtina tumula 10 (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 4 Remains of ceramic vessels *in situ* in layer SU 97 – northwestern quarter of tumulus 10 (photo: D. Ložnjak Dizdar)

Sl. 5 Ostaci SJ 100 *in situ*, presječeni ukopom jame SJ 102 (snimila: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 5 Remains of SU 100 *in situ*, cut by the pit SU 102 (photo: D. Ložnjak Dizdar)

bronze, formirani nasipi zemlje SJ 89 i SJ 94 u kojima su pronađene veće količine keramičkih ulomaka kao i rastaljeni brončani predmeti koji vjerojatno nemaju veze s grobnim ritualom koji se odvijao prilikom konstrukcije tumula 10, već su slučajno doneseni sa zemljom od koje se konstruirao nasip tumula. S druge strane, keramički ulomci koji su pronađeni u sloju paljevine sa spaljenim kostima vjerojatno predstavljaju dijelove posuda koje su imale ulogu u pogrebnoj gozbi koja se odvijala uz lomaču. Isto tako, rastaljeni ulomci bronačnih predmeta možda pripadaju dijelovima nošnje pokojnika.

Arheološkim iskopavanjima 2017. godine potvrđene su pretpostavke kako je konstrukcija svakoga tumula tekla neovisno i samo u susjednim tumulima, prema dosadašnjim spoznajama, mogu se očekivati tragovi kolektivnoga sjećanja i ustaljene tradicije. Kako je pod tumulima pokopan tek manji dio zajednice koja je živjela u naselju koje se nalazilo na položaju Babine Grede, nije isključeno kako su tumuli konstruirani u dužem vremenskom razdoblju. Dosad vidljiva kronološka razlika, dokazljiva tipološkom analizom, ukazuje na raspon od 80 do 100 godina u pokopavanju pod tumulima. Osim kronološke razlike, možda treba računati i s drugačijim

položajem pokojnika pokopanih pod tumulima, odnosno moglo se raditi o rodbinskoj povezanosti ili kakvoj drugoj društvenoj pripadnosti.

Na pitanje položaja ravnoga groblja iz vremena kasnoga brončanog doba, gdje je bio pokopan veći dio zajednice koji je živio u naselju na položaju Babine grede, samo je manjim dijelom odgovoreno nakon istraživanja provedenih 2017. godine. Pretpostavljeni položaj zapadno od naselja, sudeći prema rezultatima magnetometrijskih snimanja kao i arheoloških istraživanja provedenih 2009. godine u sondi 1 smještene na položaju Draganje kada je otkriven jedan razoreni grob, nisu dala pozitivne rezultate. Također, iskopavanja tumula 10 potvrdila su kako se ravni grobovi ne nalaze ispod tumula smještenih bliže istovremenom naselju, što je također bila jedna od pretpostavki gdje bi mogao biti njihov položaj.

U budućim kampanjama u Dolini istraživanja će biti usmjerena na lociranje ravnoga groblja te sagledavanje horizontalne stratigrafije kasnobrončandobnoga naselja na položaju Babine Grede koje se, prema površinskim nalazima, rasprostiralo na blago povišenoj gredi u duljini od nekoliko stotina metara.

Literatura

- Ložnjak Dizdar, D., Gavranović, M. 2014, Across the River. The Cemetery in Dolina and New Aspects of the Late Urnfield Culture in Croatian Posavina and Northern Bosnia, *Archaeologia Austriaca*, Vol. 97–98/2013–2014, 13–32.
- Ložnjak Dizdar, D., Mihaljević, M., Dizdar, M. 2010, Rezultati pokusnog istraživanja prapovijesnoga groblja Glavičice i Draganje u Dolini 2009., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. VI, 41–46.
- Ložnjak Dizdar, D., Mihaljević, M. 2013, Dolina-Glavičice, Istraživanja 2012., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. IX, 44–47.
- Ložnjak Dizdar, D., Mihaljević, M. 2015, Dolina, Istraživanje kasnobrončanodobnog groblja pod tumulima 2014. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XI, 46–49.
- Ložnjak Dizdar, D., Mihaljević, M., Gavranović, M. 2016, Dolina – Babine grede – istraživanje kasnobrončanodobnog naselja u Posavini 2015. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XII, 93–98.
- Ložnjak Dizdar, D., Mihaljević, M., Dizdar, M., Gavranović, M. 2017, Dolina – Babine grede – istraživanje kasnobrončanodobnog naselja u Posavini 2016., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XIII, 57–63.
- Mihaljević, M., Ložnjak Dizdar, D. 2015, *Dolina na Savi. Život uz rijeku na kraju kasnog bronzanog doba*, Katalog izložbe, Nova Gradiška.

Summary

During the archaeological excavations carried out in 2017 tumulus 10 was excavated at the site Glavičice in Dolina. The upper grave in Tumulus 10 was plundered in the past (Fig. 3). The results of the research confirmed the assumption that the structure of each tumulus flowed independently and only in adjacent tumuli, according to the present knowledge, traces of collective memory and established tradition can be expected. Since only a small part of the community living in a settlement situated at the site Babine Grede were buried under the tumuli, it is not excluded that tumuli were constructed for a longer period. The recognizable chronological difference, proved by type-chronological analysis, indicates a range of 80–100 years in burials under the tumuli. In addition to the chronological difference, one may also have to account for a different position of the deceased who were buried under the tumuli, that is, it could be related to family or other social affiliation.